

Renter, tilskud, udligning, skatter m.v.

1. Beskrivelse af ydelser

Hovedkonto 7 består af renter, tilskud, udligning, skatter m.v.:

Renter omfatter renteindtægter af kommunens tilgodehavender og gæld samt kursgevinster og -tab på de likvide aktiver og optagne lån.

Tilskud og udligning omfatter de generelle og særlige tilskud samt de generelle og sektorspecifikke udligningsordninger.

Skatterne omfatter kommunal indkomstskat, grundskyld, dækningsafgifter, selskabsskat, dødsboskat og forskerskat.

Det skal bemærkes, at indtægter i det følgende angives med negativt fortegn, mens udgifter angives med positivt fortegn.

2. Mål for effekt og ydelser

2.1. Overordnede effektmål

- **At placere kommunens aktiver på en sådan måde, at man får det størst mulige afkast heraf samtidig med, at man opnår den størst mulige sikkerhed imod tab**
- **Kommunens passiver optages/konverteres med henblik på at minimere finansieringsudgifterne**
- **At sikre en fornuftig udvikling i kommunens nettorenteindtægter/udgifter**
- **At sikre en optimal finansiering af de af byrådet vedtagne drifts- og anlægsaktiviteter under hensyntagen til at opnå en optimal sammensætning af kommunens aktiver og passiver**

2.2 Delmål og målopfyldelse

- **At placere kommunens aktiver på en sådan måde, at man får den størst mulige forrentning heraf samtidig med, at man opnår den størst mulige sikkerhed imod tab**

Der afholdes med passende hyppighed udbudsforretning af kommunens finansielle transaktioner for at sikre optimal placering af overskudslikviditet i et anerkendt pengeinstitut samt optimale lånevilkår.

Der blev i 2003 afsluttet udbudsforretning af kommunens bankforretninger. I 2008 blev der indgået nye aftaler på forvaltningen af dele af kassebeholdningen via Portefølje Management-aftaler. I 2014 blev placeringsrammerne udvidet så kommunens forvalter kunne placere via investeringsforeninger i andre aktiver som fx aktier og kreditobligationer.

- **Overskudslikviditeten skal til enhver tid sikres en forrentning, der svarer til nationalbankens indskudsbevisrente plus 2 procentpoint**

Målsætningen forventes opfyldt i budgetperioden 2016-2019.

- **Kommunens passiver optages og konverteres med henblik på at minimere finansieringsudgifterne**

- **At sikre en fornuftig udvikling i kommunens nettorenteindtægter/udgifter**

Dette overordnede mål er ikke operationaliseret i en konkret målsætning for nettorenteindtægterne/udgifterne. Der henvises til det overordnede mål vedr. placeringen af overskudslikviditeten.

- **At sikre en optimal finansiering af de af byrådet vedtagne drifts- og anlægsaktiviteter under hensyntagen til at opnå en optimal sammensætning af kommunens aktiver og passiver**

Finansieringen sker via de generelle tilskud og via skatteindtægter på baggrund af de udskrivningsprocenter, byrådet vedtager. Hertil kommer optagelse af byrådsvedtagne lån samt kasseforbrug/kassehenlæggelse. Disse er nærmere beskrevet under hovedkonto 8.

3. Ressourcer

3.1 Tidligere år

1.000 kr., løbende priser	R2010	R2011	R2012	R2013	R2014
Renter af likvide aktiver	-79.843	-55.310	-30.899	-29.140	-27.550
Renter af udlæg vedrørende forsyningsvirksomheder	-21.147	-22.064	-18.515	-19.110	-17.486
Renter af langfristet gæld	99.552	95.902	120.798	122.600	121.294
Renter i øvrigt	-65.264	-7.554	-24.974	-13.756	-763
Renteindtægter i alt netto	-66.702	10.975	46.410	60.596	75.494
Generelle tilskud	-4.204.200	-4.616.011	-5.212.524	-4.375.261	-4.277.643
Refusion af moms	49.947	12.800	35.439	15.366	9.332
Skatter	-11.968.711	-12.164.693	-12.707.365	-13.810.118	-14.388.790
Finansiering i alt	-14.789.739	-16.122.964	-17.884.450	-18.170.014	-18.657.101
Renter og finansiering i alt	-14.856.441	-16.111.989	-17.838.040	-18.109.418	-18.581.606

Note: - = indtægt

Ovenstående tabel viser udviklingen i rente- og finansieringsindtægter fra regnskab 2010 til og regnskab 2014. Som det ses, er det samlede indtægtsniveau vokset i perioden, og det gælder især indtægterne fra skatter og generelle tilskud, som også udgør den største volumen.

3.2 Kommende år

1.000 kr., løbende priser	KB2015	B2016	BO2017	BO2018	BO2019
Renter af likvide aktiver	-27.550	-12.886	-20.212	-20.348	-21.762
Renter af udlæg vedrørende forsyningsvirksomheder	-17.486	-62.880	-47.565	-55.209	-56.092
Renter af langfristet gæld	121.294	172.818	144.283	147.786	144.928
Renter i øvrigt	-763	-7.417	-5.731	-5.730	-5.730
Renteindtægter i alt netto	75.494	89.635	70.776	66.498	61.344
Generelle tilskud	-4.277.643	-4.325.361	-4.298.628	-3.838.009	-3.789.838
Refusion af moms	9.332	10.000	10.000	10.000	10.000
Skatter	-14.388.790	-14.469.358	-15.060.442	-15.957.461	-16.506.507
Finansiering i alt	-18.657.101	-18.784.719	-19.349.070	-19.785.470	-20.286.345
Renter og finansiering i alt	-18.581.606	-18.695.084	-19.278.295	-19.718.972	-20.225.001

Note: - = indtægt

Renter

Udviklingen i nettorenterne for de skattefinansierede områder vises i nedenstående tabel ekskl. ældreboliger. Tabellen viser en nettomindreindtægt i budgetperioden. Dette skal ses i sammenhæng med forbruget af likvide aktiver, de forholdsvise store kasseændringer, samt

sammenholdt med fuld udnyttelse af den kommunale låneramme, der har en direkte effekt på udviklingen i renteindtægterne, jf. bemærkningerne for hovedkonto 8.

1.000 kr.	R2014	KB2015	BF2016	BO2017	BO2018	BO2019
Renteindtægter i alt netto - ekskl. ældreboliger	14.380	-28.643	18.916	15.465	12.355	6.471

Note: - = indtægt

For det skattefinansierede område ekskl. ældreboliger forventes i det korrigerede budget for 2015 en nettorenteindtægt på 29 mio. kr. I budgetperioden inkl. KB2015 forventes der gennemsnitlig årlige nettorenteudgifter på i alt 5 mio. kr.

For budgetårene 2016 - 2019 budgetteres der for kommunens samlede virksomhed med en nettorenteudgift på ca. 257 mio. kr. i alt for perioden. For 2016 90 mio. kr., for 2017 71 mio. kr., i 2018 67 mio. kr. og i 2019 en nettorenteudgift på 61 mio. kr. Udviklingen i renterne skal ses i lyset af de store anlægsudgifter i forbindelse med blandt andet ældreboliger og Letbanen, samt det forventede store kasseforbrug i perioden.

Finanskrisen og den generelle økonomiske udvikling i Danmark har medvirket til, at renteniveauet generelt er meget lavt. Det har Kommunen især haft gavn af i forhold til de senere års låntagning, men det har samtidig også ramt renteindtægterne på kommunens indestående og den overskydende likviditet.

Nettorenteindtægterne/udgifterne er i budgetperioden beregnet ud fra en forudsætning om en rente af likvide aktiver på 0 pct. p.a., og en rente på 2 pct. p.a. for optagelsen af nye langfristede lån. I budgetforslaget er der indarbejdet et årligt forventet afkast på 2 pct. af placering af kommunens overskydende likviditet.

Ved budgetteringen af renter af likvide aktiver er der taget højde for, dels at der er meget store udsving i likviditeten over året, samt inden for den enkelte måned, dels at en andel af kassebeholdningen er anbragt i forvaltning. Denne andel er tilpasset udviklingen i de likvide aktiver og forventes at give et merrenteafkast i forhold til de generelle renteforudsætninger på 2 procentpoint.

Der pågår løbende en samlet vurdering og optimering af de rentemæssige forhold i relation til, hvordan målet om at optimere de samlede nettorenteindtægter bedst opnås. Den umiddelbare sammenhæng til de likvide aktiver gør at denne vurdering er nøje afstemt med udviklingen heri. De likvide aktiver søges holdt på et niveau, der tilgodeser muligheden for at dække sæsonsvingninger i kommunens udgifter, samt i et rimeligt omfang uforudsete hændelser.

Forsyningsvirksomhedernes udlæg fratrukket øremærkede placeringer (hvor forrentningen sker med den faktiske rente) forrentes med en kort markedsrente (indskudsbevisrenten) med et tillæg på 0,75 pct. for gæld. Det samme gør sig gældende for forsyningsvirksomhedernes kortfristede mellemværende med kommunekassen.

Tilskud og udligning

Tilskuds- og udligningsbeløbene fastsættes på baggrund af den årlige økonomiaftale, som indgås mellem regeringen og KL. Herved sikres kommunerne finansiering til det serviceniveau og til de investeringer, som er aftalt.

Tilskuds- og udligningssystemet består af et overordnet bloktilskud, der finansierer både udligningssystemet og en række tilskud:

- Landsudligning
- Udligningstilskud til kommuner med højt strukturelt underskud
- En række særtilskud
- Det generelle statstilskud

Herudover er der en række mellemkommunale udligningsordninger, der bl.a. indeholder en hovedstadsudligning og udligning af selskabsskat. Endeligt er der nogle særlige tilskud, hvoraf især beskæftigelsestilskuddet har stor betydning for kommunernes økonomi.

Med tilskuds- og udligningsreformen, som trådte i kraft 1. januar 2007, har staten hovedansvaret for at udjævne forskellene mellem landets kommuner. Det betyder, at der er en betydelig sammenhæng mellem landsudligningen og statstilskuddet. Af statens samlede bloktilskud til kommunerne finansieres således først landsudligningen, udligningstilskuddet til kommuner med højt strukturelt underskud og en række særtilskud, hvorefter det tilbageværende bloktilskud udgør statstilskuddet. Denne sammenhæng betyder, at når behovet for udligning stiger, mindskes statstilskuddet tilsvarende.

Siden 2007 har udligningssystemet været genstand for nogle små justeringer gældende fra henholdsvis 2010 og 2013. Med justeringen fra 2013 blev der bl.a. ændret lidt i udgiftsbehovsopgørelsen og i beregningen af skatteindtægterne, og endeligt blev der oprettet en ny særtilskudspulje til kommuner, som har en høj andel af borgere med sociale problemer.

Med virkning fra 2016 er der igen foretaget ændringer i udligningssystemet. Som følge af refusionsomlægningen på beskæftigelsesområdet har det været nødvendigt at lave en initial tilpasning af udligningssystemet, som bl.a. ændrer på landsudligningen og udligningsordningen for kommuner med højt strukturelt underskud. I forlængelse af den initiale tilpasning er Social- og Indenrigsministeriets Finansieringsudvalg blevet bedt om at komme med forslag til permanente ændringer af udligningssystemet med virkning fra 1. januar 2018.

Den samlede bloktilskudspulje

Det samlede bloktilskud fastsættes af Finansministeren med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg i forlængelse af de årlige forhandlinger om kommunernes økonomi i juni måned. En stor del af bloktilskuddet anvendes til finansiering af den statsfinansierede nettoudligning, jf. ovenfor. I 2016 udgør det samlede bloktilskud til kommunerne 66 mia. kr.

I det samlede bloktilskud indgår et betinget balancetilskud på 3 mia. kr., som kommunerne kun får, hvis kommunerne har budgetteret i overensstemmelse med de aftalte udgiftsrammer for service. De 3 mia. kr. udbetales kun til kommunerne, hvis de kommunale udgifter under ét i både budget- og regnskabssituationen overholder servicerammen i den indgåede økonomiaftale mellem regeringen og KL.

Bloktilskuddet er sammensat af 5 elementer: *Et permanent tilskud, budgetgarantien, lov- og cirkulæreprogrammet (DUT), et balancetilskud og andre reguleringer.* Disse poster gennemgås nedenfor.

Det permanente tilskud

Det permanente tilskud i 2016 består af det samlede statstilskudsbeløb for året 2016 fra aktstykket for 2015 tillagt pris- og lønfremskrivning. Tilsvarende gælder for overslagsårene. Det permanente tilskud udgør den største del af statstilskuddet - ca. 69,7 mia. kr. på landsplan i 2016.

Budgetgaranti

Via budgetgarantien kompenseres kommunerne under ét for ændringer i udgifterne på de konjunkturfølsomme områder samt udgifter til førtidspension. Herved beskyttes den kommunale økonomi i udgangspunktet mod udsving i disse udgifter. Afregning af budgetgarantien indregnes i statstilskuddet og sikrer således, at ændringer i kommunernes udgifter til konjunkturafhængige overførselsindkomster på landsplan modsvares krone for krone af ændringer i det statslige bloktilskud.

Budgetgarantien indeholder i 2016 følgende områder:

- Kontant- og uddannelseshjælp
- Kontanthjælp i forbindelse med integrationsprogrammet
- Kontantydelse
- Revalideringsydelse
- Førtidspension
- Ressource- og jobafklaringsydelse
- Ledighedsydelse
- Erhvervsgrunduddannelse (EGU)
- Driftsudgifter til aktivering
- Løntilskud

Budgetgarantien opgøres hvert år i forbindelse med de økonomiske forhandlinger mellem KL og regeringen, hvor der foretages et foreløbigt skøn for væksten på de budgetgaranterede områder over en 2-årig periode fra det seneste kendte regnskab til budgetåret. Efterfølgende forøges eller reduceres det forudbetalte beløb for afvigelsen mellem det oprindelige skøn og det endelige regnskab.

I opgørelsen af budgetgaranten i budget 2016 (2016-p/l) indgår følgende elementer:

- Den foreløbige budgetgaranti 2014-2016: udgør 7.651 mio. kr. på landsplan og er opgjort som forskellen mellem udgifterne i regnskab 2014 og det skønnede niveau i budget 2016. Baggrunden for reguleringen er især konsekvenserne af refusionsomlægningen, der hæver de budgetgaranterede udgifter med ca. 3.600 mio. kr. Herudover forventes der stigende udgifter til kontanthjælp under integrationsprogrammet som følge af et stigende antal flygtninge, samt merudgifter til ressource- og jobafklaringsydelse, der fortsat er under indfasning.
- Efterregulering af budgetgarantien 2012-2014: udgør -3.425 mio. kr. på landsplan og er opgjort som forskellen mellem de endelige budgetgaranterede udgifter i 2012-2014 fratrukket den foreløbigt udbetalte budgetgaranti. Baggrunden for den negative regulering er primært et fald i udgifterne til kontanthjælp som følge af indførelsen af den lavere uddannelseshjælp. Herudover har konjunkturerne udviklet sig mere gunstigt end forventet, ligesom antallet af tilkendelser af førtidspension har været lavere.
- Permanent opregulering vedrørende 2013-2014: udgør -1.920 mio. kr. på landsplan. Hvert år løftes niveauet for budgetgarantien op til seneste kendte regnskab, således at der lægges et permanent løft ind i bloktilskuddet svarende til den realvækst, der har været mellem de seneste to kendte regnskaber, dvs. 2013 og 2014. Faldet kan primært henføres til indførelsen af uddannelseshjælpen, der mindsker udgifterne til kontanthjælp.

- Samlet har KL og regeringen således opgjort budgetgarantien på landsplan i budget 2016 til 2.306 mio. kr. (2016-p/l).

Lov- og cirkulæreprogrammet (DUT)

Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT) indebærer, at staten kompenserer kommunerne under ét for lovændringer m.v., som medfører ændringer i det kommunale udgiftsniveau. DUT omfatter både udgifter og indtægter. Kompensationen sker ved, at det samlede statstilskud forhøjes eller reduceres, når kommunerne bliver pålagt eller frataget opgaver.

Der er indarbejdet lovændringer i tilskudsmodellen for i alt 1.295 mio. kr. i 2016 for kommunerne under ét.

Den beløbsmæssigt største lovændring på lov- og cirkulæreprogrammet for 2016, er refusionsomlægningen, som forventes at træde i kraft 4. januar 2016. Kompensationen på lov- og cirkulæreprogrammet vedrører de merudgifter, der forventes til sygedagpenge og fleksjob som følge af lavere statslig refusion til disse forsørgelsesydelse. Kompensation til de øvrige ydelser er givet via budgetgarantien og via beskæftigelsestilskuddet (A-dagpenge).

Balancetilskud

I forbindelse med de årlige økonomiaftaler mellem regeringen og KL foretages en beregning af *balancen* mellem de skønnede indtægter for kommunerne under ét og udgifterne for kommunerne under ét. Herefter fastsættes en regulering af statstilskuddet, som sikrer, at der netop er balance mellem indtægter og udgifter for kommunerne under ét. Denne residuale regulering af statstilskuddet kaldes balancetilskuddet.

Balancetilskuddet er negativt, hvis de samlede kommunale indtægter overstiger de samlede udgifter. Omvendt er balancetilskuddet positivt, hvis det aftalte udgiftsniveau ligger over den forudsatte finansiering for kommunerne under ét.

Der er i økonomiaftalen fastsat et balancetilskud på -7,7 mia. kr. i 2016. KL har i tilskudsmodellen skønnet et beregningsteknisk balancetilskud på -16,1 mia. kr. i 2017, -22,6 mia. kr. i 2018 og -28,9 mia. kr. i 2019.

Oversigt over tilskud og udligning i budgettet for 2016

Beløbene vedrørende tilskud og udligning for 2016-2019 er budgetteret med udgangspunkt i KL's skatte- og tilskudsmodel - med enkelte korrektioner af indtægten fra statstilskuddet. Byrådet har valgt statsgaranti for 2016, og derfor er tilskuddene for 2016 fastlagt med udgangspunkt heri.

For 2017 og frem er der budgetteret med kommunens egne skøn for væksten i udskrivningsgrundlaget. Der er her forudsat, at væksten i Aarhus ligger 0,9 pct.-point over den landsgennemsnitlige vækst fra 2013 til 2014, og at væksten i de øvrige år ligger 0,6 pct.-point over landsgennemsnittet. Det skønnede højere niveau skyldes primært udviklingen i befolkningen.

De budgetterede tilskud for perioden kan på den baggrund specificeres i nedenstående poster:

	B 2015	B 2016	BO 2017	BO 2018	BO 2019
- 1.000 kr. i løbende priser -					
Generelle tilskud og udligning					
Landsudligning	-2.699.820	-2.826.696	-2.362.714	-2.212.178	-2.018.267
Korrektion for overudligning	-348	-2.316	-2.307	-2.325	-2.394
Udligning - højt strukturelt underskud	0	0	0	0	0
Statstilskud	-601.872	-497.456	-547.767	-418.074	-381.970
- heraf betinget statstilskud vedr. service	-174.948	-175.104	-175.291	-176.413	-177.439
- heraf betinget statstilskud vedr. anlæg	0	0	-58.430	-58.804	-59.146
Reguleringer vedr. tidligere år	0	0	223.648	0	0
Udligning af selskabsskat	-33.036	-22.188	-13.089	-11.518	-13.337
Generelle tilskud og udligning i alt	-3.335.076	-3.348.656	-2.702.230	-2.644.095	-2.415.968
Udligning vedr. udlændinge					
Indvandrede og flygtninge: Tilsvær	230.988	242.844	247.723	254.045	260.377
Indvandrede og flygtninge: Tilskud	-355.740	-365.136	-372.067	-379.137	-386.340
Udligning vedr. udlændinge i alt	-124.752	-122.292	-124.344	-125.092	-125.963
Særlige tilskud					
Tilskud til styrkelse af kommunernes likviditet	-116.640	-87.552	-87.552	-87.552	-87.552
Beskæftigelsestilskud	-596.868	-582.948	-787.007	-813.449	-840.372
Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud	-31.356	-32.532	-33.154	-33.784	-34.425
Bidrag vedr. borgere med sociale problemer	-55.632	-56.256	-56.256	-56.256	-56.256
Tilskud vedr. generelt løft på ældreområdet	-30.192	-30.780	-31.366	-31.962	-32.569
Det særlige ældretilskud vedr. styrket kvalitet i ældreplejen	-40.464	-41.256	-42.035	-42.834	-43.648
Tilskud til omstilling af folkeskolen	-36.216	-37.500	-18.750	0	0
Midlertidig overansordning vedr. refusionsomlægning	0	-1.680	804	0	0
Særlige tilskud i alt	-907.368	-870.504	-1.055.316	-1.065.837	-1.094.822
Bidrag til Region Midtjylland					
Udviklingsbidrag	41.835	42.824	43.880	45.186	46.496
Bidrag til Region Midtjylland i alt	41.835	42.824	43.880	45.186	46.496
Refusion af købsmoms	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Generelle tilskud i alt	-4.315.361	-4.288.628	-3.828.010	-3.779.838	-3.580.257

* Budgettet er udarbejdet med udgangspunkt i valg af statsgarantii 2016

Note: - = indtægt

I det følgende redegøres for budgetteringen af de forskellige tilskuds- og udligningsordninger under de generelle tilskud.

Landsudligning

Landsudligningen omfatter alle kommuner i landet og er hovedsageligt statsfinansieret, idet de 9 kommuner, der har et strukturelt overskud, dog også bidrager til finansieringen.

Landsudligningen er en nettoudligningsordning, som udligner *forholdet* mellem kommunernes udgiftsbehov og deres beregnede skatteindtægter ud fra en gennemsnitlig skatteprocent. Udligningen baseres således på en beregning af den enkelte kommunes strukturelle underskud og overskud, der kan betragtes som et udtryk for en kommunes samlede økonomiske situation.

Det strukturelle underskud eller overskud er et udtryk for, om en kommune ved at opkræve en gennemsnitlig skatteprocent vil få underskud eller overskud i forhold til sit beregnede udgiftsbehov. Det generelle udligningsniveau i landsudligningen er fra 2016 hævet fra 58 pct. til 61 pct. Det skyldes den politiske aftale om tilpasninger af udligningssystemet som følge af refusionsomlægningen på beskæftigelsesområdet. Når udligningsprocenten øges fra 58 pct. til 61 pct. betyder det, at en kommune med et strukturelt underskud fremover vil modtage et tilskud svarende til 61 pct. af det beregnede underskud, mens det modsatte gør sig gældende for kommuner med et strukturelt overskud.

Landsudligningen opgøres konkret som forskellen mellem kommunens beregnede skatteindtægter og kommunens beregnede udgiftsbehov. Skatteindtægterne opgøres som beskatningsgrundlaget ganget med den gennemsnitlige kommunale beskatningsprocent, mens udgiftsbehovet udgøres af demografiske og socioøkonomiske kriterier. De sociale kriteriers andel af udgiftsbehovet vokser med 0,25 pct. årligt, idet der således tages højde for den gradvise stigning i udgifterne til førtidspension. Det indebærer, at de socioøkonomiske kriterier i 2016 udgør 32,25 pct., mens de demografiske kriterier udgør 67,75 pct.

Aarhus Kommune modtager i 2016 et tilskud fra landsudligningen på 2,8 mia. kr., og det er i overslagsårene beregnet til henholdsvis 2,4 mia. kr. i 2017, 2,2 mia. kr. i 2018 og 2,0 mia. kr. i 2019.

Udligningstilskud til kommuner med højt strukturelt underskud

Denne udligningsordning indebærer, at der ydes et ekstra udligningstilskud til de kommuner, som har et strukturelt underskud over en vis størrelse. Fra 2013 ydes der tilskud fra ordningen, hvis det strukturelle underskud pr. indbygger overstiger det landsgennemsnitlige underskud pr. indbygger. I dette tilfælde ydes et tilskud på 32 pct. af den del af kommunens strukturelle underskud pr. indbygger, der overstiger det landsgennemsnitlige underskud. Udgifterne til tilskuddet finansieres af statens samlede tilskud til kommunerne. Fra 2016 er der som nævnt foretaget tilpasninger af udligningssystemet som følge af refusionsomlægningen på beskæftigelsesområdet. Dette indebærer, at grænsen for at indgå i udligningsordningen for kommuner med højt strukturelt underskud sænkes, så en kommune får tilskud, hvis den har et strukturelt underskud pr. indbygger, som udgør 95 pct. (eller mere) af det landsgennemsnitlige strukturelle underskud.

Aarhus Kommune har i 2016 et strukturelt underskud pr. indbygger på 12.894 kr. Det er markant mindre end det landsgennemsnitlige underskud pr. indbygger på 14.974 kr., så derfor modtager Aarhus Kommune heller ikke i 2016 et tilskud fra denne ordning.

Statstilskud

Af det samlede bloktilskud anvendes ca. 52 mia. kr. til finansiering af nettoudligningen samt finansiering af udligningstilskuddet til kommuner med højt strukturelt underskud. Den resterende del af bloktilskuddet på ca. 7,5 mia. kr. udgør statstilskuddet og fordeles til kommunerne efter andelen af det samlede befolkningstal. Aarhus Kommune modtager i alt 497 mio. kr. fra statstilskuddet i 2016, inkl. det betingede statstilskud. I overslagsårene

forventes Aarhus Kommune at modtage 548 mio. kr. i 2017, 418 mio. kr. i 2018 og 382 mio. kr. i 2019.

Korrektioner til forudsætninger om overførslerne

I KL's skatte- og tilskudsmodel er KL's og regeringens aktuelle forventninger til budgetgarantireguleringer indarbejdet, jf. ovenfor. I Aarhus Kommunes egen budgetlægning er disse forudsætninger imidlertid sammenholdt med kommunens egne udgiftsskøn til overførslerne. Dette giver sig udslag i to korrektioner af de indtægter fra de generelle tilskud, som kan henføres til overførselsområdet, idet KL's skøn samlet set vurderes at være for høje.

Korrektionen vedrørende udgiftsudviklingen kan begrundes i de skønnede fremadrettede tendenser på overførselsområdet, samt med budgettering af et tab på overførselsområdet i Aarhus Kommune (jf. nedenfor). Endeligt er der også indarbejdet en korrektion vedr. konsekvenserne af refusionsomlægningen, således at Aarhus Kommune – med de indlagte merudgifter og justeringen af udligningen – samlet set taber 10 mio. kr. i 2016 og 20 mio. kr. i 2017 og frem på omlægningen. Denne forudsætning svarer til beregninger foretaget af Social- og Indenrigsministeriet.

Korrektionen vedrørende investeringsmodeller sikrer, at der budgetteres med de gevinster (merindtægter), som forventes på baggrund af investeringerne i opprioriterede indsatser. Som udgangspunkt svarer korrektionen til summen af de investerede beløb.

Korrektionerne som følge af ovenstående fire elementer indebærer, at der i alt er lagt følgende mer-/mindreindtægter ind i forhold til det niveau, der følger af KL's tilskudsmodel (Aarhus-tal):

Mio. kr., løbende priser	2016	2017	2018	2019
Korrektion vedr. udgiftsudvikling 2013-2019	0,0	-141,0	-45,0	54,4
Korrektion vedr. investeringsmodeller	0,0	135,9	61,2	61,2
Budgetteret merindtægt i alt	0,0	-5,1	16,2	115,6

Note: + = merindtægt

Som nævnt ovenfor budgetteres der med disse indtægtskorrektioner i udgangspunktet med et tab på overførselsområdet i Aarhus Kommune. Fra og med 2015 budgetteres tabet som et gennemsnit af resultatet på overførselsområdet i de seneste 5 kendte regnskaber. Da det gennemsnitlige tab på overførselsområdet i perioden 2010-2014 har været 25,8 mio. kr., er der i 2016 budgetteret med et samlet tab i 2016 på 51,6 mio. kr. som følge af den samlede forventede udvikling på overførselsområdet fra 2014 til 2016. Udgangspunktet er dog herefter justeret, idet de vedtagne investeringsmodeller på overførselsområdet, der forventes at medføre mindreudgifter til overførslerne, således mindsker den budgetterede underkompensation.

Tabet skyldes, at Aarhus Kommune i udgangspunktet har en relativ høj absolut udgiftsandel på overførselsområdet som følge af en mindre gunstig social profil, der dog med den store befolkningstilvækst i disse år forventes indsnævret. Udgiftsandelen er således væsentligt højere end indtægtsandelen, og selv ved gennemsnitlige vækstprocenter i udgifterne opstår der derfor en økonomisk underkompensation for kommunen.

I overslagsårene budgetteres også med underkompensation på 25,8 mio. kr. årligt (justeret med de forventede effekter af de vedtagne investeringsmodeller), således at den samlede underkompensation på udgiftsudviklingen på overførselsområdet fra 2014 til 2019 udgør 129,0 mio. kr. Budgetteringen af underkompensationen kan ses i tabellen nedenfor.

Mio. kr.	2016	2017	2018	2019
2014-2015	-25,8	-25,8	-25,8	-25,8
2015-2016	-25,8	-25,8	-25,8	-25,8
2016-2017		-25,8	-25,8	-25,8
2017-2018			-25,8	-25,8
2018-2019				-25,8
I alt	-51,6	-77,4	-103,2	-129,0

Note: - = mindreindtægt

Korrektion som følge af omlægning af puljer fra Finansloven for 2015

På Finansloven for 2015 blev der givet to puljer til kommunerne, henholdsvis klippekort til ældre (150 mio. kr.) og bedre normering i dagtilbud (250 mio. kr.). Puljerne er ansøgningspuljer i 2015 og 2016, men fra 2017 vil puljerne indgå i bloktilskuddet - dette er der dog ikke taget hensyn til i skatte- og tilskudsmodellen. Da udgifterne er indregnet i udgiftsbudgettet fra 2017 og frem, budgetteres der med indtægter fra puljerne, som svarer til Aarhus Kommunes befolkningsandel.

Inklusiv korrektionerne til overførslerne indebærer ovenstående, at de samlede korrektioner til Aarhus Kommunes indtægter fra generelle tilskud udgør 0 mio. kr. i 2016, 18,1 mio. kr. i 2017, 39,4 mio. kr. i 2018 og 138,8 mio. kr. i 2019 i merindtægt.

Reguleringer vedrørende tidligere år

Reguleringer vedrørende tidligere år er kun aktuelle tre år efter, at byrådet har valgt selvbudgettering til at budgettere sine indtægter fra skatter og generelle tilskud. Disse år vil en eventuel efterregulering således finde sted. Da Aarhus Kommune valgte statsgaranti i 2013 og i 2015 er der ingen efterregulering i hverken 2016 og 2018. Aarhus Kommune valgte dog selvbudgettering af skatter og generelle tilskud i 2014, og derfor kommer der en efterregulering i 2017. Efterreguleringen af generelle tilskud udgør en mindreindtægt på 224 mio. kr. og skal ses i sammenhæng med efterreguleringen af indkomstskatten. Samlet set ser det på nuværende tidspunkt ud til, at Aarhus Kommune vil tabe 189 mio. kr. på valget af selvbudgettering i 2014 – selvom det på daværende tidspunkt så ud til, at der ville være en gevinst på ca. 45 mio. kr. Tabet gøres endeligt op i maj 2016.

Udligning af selskabsskat

Den særskilte mellemkommunale udligning af selskabsskat indebærer, at 50 pct. af forskellen mellem en kommunes provenu af selskabsskat pr. indbygger og landsgennemsnittet udlignes. Da der i Aarhus Kommune er lavere budgetterede selskabsskatteindtægter pr. indbygger end på landsplan i 2016, modtager kommunen 22,2 mio. kr. fra ordningen i 2016. I 2017 forventes Aarhus Kommune at modtage 13,1 mio. kr., og i 2018 og 2019 forventes kommunen at modtage henholdsvis 11,5 mio. kr. og 13,3 mio. kr.

Indvandrere, flygtninge og efterkommere

Formålet med udligningsordningen vedrørende indvandrere, flygtninge og efterkommere er at udligne kommunernes gennemsnitlige merudgifter til integration, sprogundervisning og sociale udgifter til udlændinge. Udlændingeudligningen er mellemkommunal og finansieres således via en omfordeling mellem kommunerne. Kommuner med få indvandrere og flygtninge vil således

samlet yde et bidrag til ordningerne, mens kommuner med mange indvandrere eller flygtninge samlet vil modtage et tilskud.

Der budgetteres i 2016 med en nettoindtægt fra denne udligningsordning på i alt 122,3 mio. kr., i 2017 på 124,3 mio. kr., i 2018 på 125,1 mio. kr. og i 2019 på 126,0 mio. kr.

Beskæftigelsestilskud

Siden kommunerne fra 2010 overtog udgifterne til dagpenge og til aktivering af forsikrede ledige, er kommunerne blevet kompenseret for disse udgifter via beskæftigelsestilskuddet. Med omlægningen af beskæftigelsestilskuddet i foråret 2012 blev der foretaget en række mindre justeringer.

Beskæftigelsestilskuddet består herefter af:

- et grundtilskud, der svarer til den enkelte kommunes samlede tilskud i året to år før tilskudsåret tillagt pris- og lønfremskrivning samt lovændringer, og
- et merudgiftsbehov, der for kommunerne under ét beregnes som forskellen mellem kommunernes samlede grundtilskud og de skønnede kommunale nettoudgifter i tilskudsåret.

I beskæftigelsestilskuddet er der desuden indbygget en særlig mellemkommunal forsikringsordning, således at de kommuner, som har en særlig høj ledighed svarende til minimum 5 procent-point højere end landsdelen, kompenseres af de øvrige kommuner.

Beskæftigelsestilskuddet er genstand for såvel en midtvejs- som en efterregulering. I forbindelse med indgåelsen af økonomaftalen for 2016 blev resultatet for 2014 endeligt opgjort. Aarhus Kommune har dette år haft et samlet tab på området på 153 mio. kr. Dette kan dels henføres til en mere ugunstig ledighedsudvikling end i landsdelen fra 2012 til 2014, men også til en række systemfejl ved den måde, som tilskuddet er skruet sammen på.

For 2016 har Aarhus Kommune fået udmeldt et beskæftigelsestilskud på 582,9 mio. kr. I lighed med det budgetgaranterede område budgetlægges niveauet for udgifterne til de forsikrede ledige af Beskæftigelsesforvaltningen. Der oprettes herefter en reserve på forskellen mellem indtægterne og udgifterne. Denne reserve er i 2016 negativ og udtrykker derfor en forventning om en positiv midtvejs-/efterregulering af tilskuddet. Reserven er dog korrigeret med forventningen til resultatet på beskæftigelsestilskuddet vedrørende 2016. Der budgetteres med et tab vedrørende 2016 på 153 mio.kr. – svarende til resultatet for 2014, da det i udgangspunktet er dette niveau, som videreføres.

Der er ikke udmeldt et forventet beskæftigelsestilskud for overslagsårene, så her er der budgetteret med et tilskud, der svarer til det udgiftsniveau, der pt. forventes. På en reserve er der dog samtidigt budgetteret med et forventet tab på 100 mio. kr. i 2017. Der er ikke budgetteret med tab vedr. 2018 og 2019, idet det forventes, at systemfejlene løses i forbindelse med de justeringer af udligningssystemet, som forventes at træde i kraft den 1. januar 2018. Udover at tage hånd om refusionsomlægningen på beskæftigelsesområdet skal Social- og Indenrigsministeriets Finansieringsudvalg således også finde en model for, hvordan udgifterne til forsikrede ledige kan indgå i det generelle udligningssystem.

Tilskud vedr. borgere med sociale problemer

Med justeringen af udligningssystemet fra 2013 blev der indført en særtilskudspulje til kommuner, som i visse dele af kommunen har en høj andel af borgere med sociale problemer. Formålet med puljen er at styrke kommunernes økonomiske muligheder for at yde en særlig indsats over for sociale problemer i bestemte dele af kommunen, hvor der er en overrepræsentation af borgere med sociale problemer. Puljen på 419,9 mio. kr. i 2016 fordeles efter ansøgning eller ved forudgående partnerskabsaftaler.

Aarhus Kommune har for perioden 2014-2016 indgået en tre-årig partnerskabsaftale med Social- og Indenrigsministeriet, hvilket giver Aarhus Kommune en indtægt på 56,3 mio. kr. i 2016. Der er budgetteret med en tilsvarende indtægt på 56,3 mio. kr. i overslagsårene.

Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud

Med finansloven for 2012 blev der afsat 500 mio. kr. til bedre normeringer i dagtilbud. Tilskuddet fordeles til kommunerne efter den enkelte kommunes andel af det skønnede antal 0-5-årige børn pr. 1. januar 2016. Aarhus Kommunes andel af puljen udgør i 2016 32,5 mio. kr. Tilskuddet budgetteres på et tilsvarende niveau i overslagsårene.

Statstilskud på ældreområdet

Der er i budgettet for 2016 indregnet et særligt tilskud på 30,8 mio. kr. vedrørende ældreaftalen fra Finansloven for 2002. Denne pulje fordeles til kommunerne efter en demografisk fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet.

I forlængelse af finanslovsaftalerne for 2007 og 2010 fordeles der desuden et statsligt tilskud til kommunerne vedrørende styrket kvalitet i ældreplejen. Dette tilskud fordeles ligeledes efter en demografisk nøgle på ældreområdet. Aarhus Kommunens andel af denne pulje udgør i 2016 41,3 mio. kr.

De to ældretilskud budgetteres på et tilsvarende niveau i overslagsårene.

Tilskud til omstilling af Folkeskolen

Med Folketingets vedtagelse af folkeskolereformen i 2013 og de efterfølgende forhandlinger mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2014 indgik, at kommunernes bloktilskud ekstraordinært forhøjes med 300 mio. kr. i 2014, 600 mio. kr. i 2015 og 2016 og med 300 mio. kr. i 2017. Det skyldtes de omstillingsudfordringer, som kommunerne med folkeskolereformen stod overfor. Tilskuddet fordeles efter særlige kriterier til kommunerne ud fra antal folkeskoleelever.

På den baggrund er der budgetteret med et tilskud på 37,5 mio. kr. i 2016 og på 18,8 mio. kr. i 2017.

Tilskud til styrkelse af kommunernes likviditet

I økonomiaftalen for 2016 blev regeringen og KL enige om at styrke kommunernes likviditet med i alt 3,5 mia. kr. 1,5 mia. kr. fordeles mellem kommunerne via indbyggertal, mens 1 mia. kr. fordeles til de kommuner, der har et strukturelt underskud, som er højere end

landsgennemsnittet. Den sidste milliard fordeles til kommuner, som har et beskatningsgrundlag, som er lavere end 170.000 kr. pr. indbygger.

Der er i budgettet for 2016 budgetteret med et likviditetstilskud på 87,6 mio. kr. svarende til Aarhus Kommunes befolkningsmæssige andel af 1,5 mia. kr. Aarhus Kommune får således ikke del af de øvrige 2 mia. kr., da kommunen ikke opfylder kriterierne herfor.

I overslagsårene budgetteres med indtægter fra likviditetstilskuddet på et tilsvarende niveau.

Midlertidig overgangsordning vedr. refusionsomlægning

Som en del af justeringerne af udligningssystemet som følge af refusionsomlægningen er der for 2016 og 2017 etableret en midlertidig kompensationsordning, der begrænser kommunernes mulige tab og gevinster til henholdsvis 0,1 og 0,2 pct. af beskatningsgrundlaget i 2016 og 2017. Der er endvidere sat et loft for de absolutte tab og gevinster på henholdsvis 10 mio. kr. i 2016 og 20 mio. kr. i 2017.

På baggrund af de skønnede konsekvenser af refusionsomlægningen - inkl. justeringerne af udligningssystemet - er der for Aarhus Kommune beregnet et midlertidigt overgangstilskud på 1,7 mio. kr. i 2016 og på -0,8 mio. kr. i 2017. Det midlertidige overgangstilskud for 2016 vil være genstand for en midtvejsregulering medio 2016, når de kommunale regnskaber for 2015 er kendt.

Bidrag til Region Midtjylland

Kommunerne skal bidrage til finansieringen af regionerne. På hovedkonto 7 budgetteres det såkaldte udviklingsbidrag, mens de aktivitetsafhængige bidrag på sundhedsområdet budgetteres af Sundhed og Omsorg.

Størrelsen af de årlige bidrag fastsættes af regionsrådet i Region Midtjylland efter drøftelse i Kontaktudvalget mellem regionen og kommunerne i regionen. To tredjedele af regionens kommuner kan blokere for stigninger i bidraget, der ligger ud over pris- og lønudviklingen. Udviklingsbidraget er i 2016 fastsat således, at det alene stiger med pris- og lønudviklingen. Det betyder, at udviklingsbidraget er fastsat til 129 kr. pr. indbygger

På den baggrund udgør Aarhus Kommunes bidrag til Region Midtjylland i 2016 i alt 42,8 mio. kr. I overslagsårene budgetteres med uændrede bidrag pr. indbygger i faste priser og med udgangspunkt i de i budgetlægningen anvendte skøn for befolkningsudviklingen.

Refusion af moms

Kommunerne får refunderet deres momsudgifter af staten mod en permanent reduktion i kommunernes generelle tilskud. Fremadrettet budgetteres der derfor ikke med et særskilt bidrag til udligning af moms. I budgettet er optaget et beløb på 10 mio. kr. til dækning af forventede efterreguleringer vedrørende tidligere år og lignende.

Skatter

Skatterne kan for perioden 2015 til 2019 specificeres i følgende poster:

	KB2015	BF2016	BO2017	BO2018	BO2019
			- 1.000 kr. -		
Indkomstskat	-12.496.671	-12.934.144	-13.669.300	-14.134.056	-14.628.748
Efterregulering af indkomstskat			-29.536		
Selskabsskat	-276.832	-331.337	-373.302	-397.650	-413.050
Forskerskat	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Dødsboskat	-7.838	-8.334	-10.000	-10.000	-10.000
Grundskyld	-1.366.709	-1.454.024	-1.542.719	-1.632.197	-1.728.497
Dækningsafgift:					
Offentlige grundværdier	-38.824	-38.937	-38.937	-38.937	-41.200
Offentlige forskelsværdier	-97.581	-104.216	-104.216	-104.216	-110.270
Erhvervsejendomme	-174.903	-179.451	-179.451	-179.451	-189.875
Skatter i alt	-14.469.358	-15.060.442	-15.957.461	-16.506.507	-17.131.640

Note: - = indtægt

Kommunal indkomstskat

Provenuet af forskudsbeløbet af indkomstskat er i 2016 budgetteret med fra et statsgaranteret udskrivningsgrundlag på 53,008 mia. kr. Med en udskrivningsprocent på 24,4 % giver dette et skatteprovenu på 12,934 mia. kr.

For budgetoverslagsårene 2017-2019 er indkomstskatteprovenuet budgetteret ud fra et opgjort udskrivningsgrundlag i 2013 på 48,262 mia. kr. og et skønnet udskrivningsgrundlag for 2014 på 49,710 mia. kr., samt en udskrivningsprocent på 24,4 %.

I skønnet for væksten i udskrivningsgrundlaget for årene 2016-2018 er der taget udgangspunkt i KL's skøn over væksten udskrivningsgrundlag på landsplan fra 2014-2019, men der er tillagt ekstra vækst i Aarhus i alle år.

Således skønnes det ud fra de foreløbige opgørelser af indkomståret 2014, at udskrivningsgrundlaget i Aarhus vil ligge 0,9 procentpoint over KL's skøn for væksten på landsplan. Mervæksten skyldes primært en højere gennemsnitlige indkomst hos skatteydere, der er omfattet af virksomhedsskatteordningen, i Aarhus end på landsplan. Men også en højere befolkningstilvækst.

I alle årene 2015-2019 forventes også større befolkningsvækst i Aarhus end på landsplan.

På denne baggrund tillægges væksten i udskrivningsgrundlaget i Aarhus i 2015-2019 0,6 procentpoint årligt i forhold til KL's skøn for landsplan.

Der budgetteres i alle år med en udskrivningsprocent på 24,4 %.

For perioden 2014 til 2019 er der således budgetteret med følgende udskrivningsgrundlag, vækstprocenter, skatteprocenter og dertilhørende forskudsbeløb af indkomstskatteprovenu:

	B2014	B2015*	B2016*	BO2017	BO2018	BO2019
			- 1.000 kr. i løbende priser -			
Udskrivningsgrundlag	49.913.918	51.215.865	53.008.787	56.021.722	57.926.460	59.953.886
Budgetteret vækst i udskrivningsgrundlaget i forhold til foregående år	3,0 %	3,5 %	5,0 %	3,7 %	3,4 %	3,5 %
Vedtaget/forudsat skatteprocent	24,4 %	24,4 %	24,4 %	24,4 %	24,4 %	24,4 %
Indkomstskatteprovenu	-12.178.996	-12.496.671	-12.934.144	-13.669.300	-14.134.056	-14.628.748

*Udskrivningsgrundlaget i 2015 og 2016 er det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, mens vækstprocenten i alle år er den procent, der anvendes ifm. budgetteringen af udskrivningsgrundlaget i overslagsårene.

Note: - = indtægt

Selvbudgettering eller statsgaranti

Hvert år i forbindelse med vedtagelsen af budgettet, skal byrådet foretage et valg mellem statsgaranti og selvbudgettering af skatter og generelle tilskud.

Ved valg af statsgaranti budgetterer kommunen med et statsgaranteret udskrivningsgrundlag for skatteudskrivningen og generelle tilskud. Statsgarantien udmeldes i forbindelse med aftalen mellem KL og regeringen i juni måned. Hvis kommunen vælger statsgaranti, vil der ikke ske efterreguleringer af skat eller udligning, når det pågældende år er opgjort.

Ved selvbudgettering budgetterer kommunen med eget skøn over udskrivningsgrundlag, folketal m.v. For selvbudgetterende kommuner vil der være en efterregulering af forskellen mellem de foreløbige selvbudgetterede tal og de endeligt opgjorte beløb for indkomståret. Afregningen af efterreguleringen foretages tre år efter indkomståret.

Ved selvbudgettering tilfalder en eventuel merindtægt i indkomsterne kommunen, men omvendt er risikoen, at en selvbudgetterende kommune også selv skal finansiere en eventuel lavere vækst end den statsgaranterede.

Det skal bemærkes, at hvis der vælges statsgaranti på skattesiden, skal der også vælges statsgaranti på tilskuds- og udligningssiden – og tilsvarende ved valg af selvbudgettering.

Staten har i juni måned 2015 udmeldt en garanti for den samlede vækst i udskrivningsgrundlaget for indkomsterne fra 2013 til 2016 på 10,1 %, hvilket svarer til et udskrivningsgrundlag i 2016 i Aarhus på 53,008 mia. kr.

Forskellen mellem provenuet ved henholdsvis selvbudgettering og statsgaranti for den enkelte kommune opgøres i KL's tilskudsmodel. I opgørelsen indgår både indkomstskat, generelle tilskud og udligning.

I nedenstående tabel er vist det endeligt opgjorte resultat for 2011-2013, og det foreløbige resultat for årene 2014-2015.

Det skal understreges, at opgørelserne for 2014-2015 er foreløbige, og erfaringsmæssigt vil der særligt på landsplan forekomme væsentlige forskydninger fra budgetteringstidspunktet til den endelige opgørelse foreligger.

Forskel i provenu for Aarhus Kommune ved valg af henholdsvis selvbudgettering og statsgaranti, hvor (+) angiver fordel ved selvbudgettering og (-) fordel ved statsgaranti:

2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>-- mio. kr. i løbende priser --</i>					
-7	7	-272	-189	-28	29

I 2011 valgte Aarhus at være selvbudgetterede. Her blev det endelige resultat et mindreprovenu på 7 mio. kr.

I både 2012 og 2013 valgte Aarhus Kommune statsgarantien. I 2012 viser den endelige opgørelse et tab på 7 mio. kr. ved valg af statsgarantien, mens den endelige opgørelse for 2013 viser en gevinst på 272 mio. kr. ved dette valg. Årsagen til, at statsgarantien for 2013 er meget fordelagtig, er, at væksten i udskrivningsgrundlaget i 2013 generelt blev lavere end statsgarantien.

I 2014 er Aarhus igen selvbudgetterende, og her viser de foreløbige opgørelser et tab på 189 mio. kr. Årsagen er også her den kraftige nedjustering af væksten i 2013, som får afsmittende effekt på udskrivningsgrundlagets niveau i 2014 til trods for positive forventninger til væksten i 2014.

I 2015 valgte Aarhus statsgaranti, og den foreløbige opgørelse viser en gevinst ved statsgarantien på 28 mio. kr.

I 2016 har Aarhus valgt statsgaranti, selvom der foreløbig tegner sig en fordel på 29 mio. kr. ved selvbudgettering. Til dette tal knytter der sig dog også stor usikkerhed omkring den endelige opgørelse for af væksten i 2014 samt væksten i 2015 og 2016. Til illustration tegnede der sig ved vedtagelsen af Budget 2015-2018 en fordel på 33 mio. kr. ved selvbudgettering i 2015, som nu er vendt til et forventet tab på 28 mio.kr.

Efterregulering af forskudsbeløb

Efterreguleringen beregnes som forskellen mellem den selvbudgetterede skatteindtægt og den endeligt opgjorte skatteindtægt og afregnes tre år efter indkomståret.

I budgetperioden 2016-2019 er efterregulering kun aktuelt i 2017, da Aarhus Kommune valgte statsgaranti i 2013 og 2015, mens der blev valgt selvbudgettering i 2014.

Efterreguleringen af 2014 til afregning i 2017 er foreløbig opgjort til en merindtægt på 29 mio. kr., men dette skal ses i sammenhæng med en negativ efterregulering af tilskud og udligning, som er beskrevet i afsnittet om tilskud og udligning. Denne endelige efterregulering vil først ske i maj 2015.

Selskabsskat

Kommunerne får udbetalt provenuet af selskabsskatten 3 år efter indkomståret. I 2016 udbetales således provenuet fra indkomståret 2013, som er endelig opgjort i juni 2015.

Aarhus Kommune modtager som udgangspunkt selskabsskat fra alle selskaber med hovedsæde i kommunen. Herefter foretages en mellemkommunal afregning, hvor der modtages beløb for filialer i Aarhus med hovedsæde i andre kommuner, og tilsvarende afgives beløb til andre kommuner med filialer hvis hovedsædet ligger i Aarhus.

Herefter foretages en mellemkommunal udligning af indtægterne fra selskabsskatten i tilskuds- og udligningssystemet. Udligningsniveauet i ordningen er 50 pct. De økonomiske konsekvenser af denne udligning kan ses under afsnittet vedrørende tilskud og udligning.

Aarhus Kommune modtager i 2016 331 mio. kr. svarende til 5,1 % af de samlede kommunale selskabsskatter på landsplan.

I overslagsårene forventes Aarhus' andel af de samlede kommunale selskabsskatter igen at komme op på 5,5 % svarende til et 5-årigt gennemsnit for årene 2010-2015 (2014 holdes dog ude pga. en ekstraordinær høj andel). Sammen med KLs skøn for selskabsskatterne på landsplan giver det et provenu fra selskabsskatter på henholdsvis 371 mio. kr. i 2017, 397 mio. kr. i 2018 og 412 mio. kr. i 2019.

Andel af bruttoskat efter § 48E i kildeskatteloven (forskerskat)

Forskerskatten afregnes i september året efter indkomståret, og derudover kan der forekomme små efterreguleringer i december. Kommunerne modtager 1/3 af denne skat.

Der budgetteres med en indtægt fra forskerskat på 10 mio. kr. årligt i 2016-2019.

Øvrig skat (dødsboskat)

Dødsboskatten består af tre dele: Dødsboskat vedr. afsluttede ansættelser, maskinelle ansættelser og begravelsesboer. Dødsboskat vedr. afsluttede ansættelser bliver afregnet særskilt med kommuner og indgår ikke i udskrivningsgrundlaget, mens de to sidstnævnte skatter er en del af udskrivningsgrundlaget. Kommunernes andel af dødsboskatten vedr. afsluttede ansættelser er 1/3, og afregningen sker ligesom indkomstskatten tre år efter indkomståret.

Det opgjorte beløb for 2013 til udbetaling i 2016 for Aarhus Kommune lyder på 8,3 mio. kr.

Dødsboskatten har gennem de seneste år svinget mellem ca. 7 og 15 mio. kr., og der budgetteres i overslagsårene med 10 mio. kr. årligt.

Grundskyld

Almindelige ejendomme vurderes normalt 1. oktober i alle ulige år. På baggrund af Rigsrevisionens rapport om den offentlige ejendomsvurdering fra august 2013, blev det dog vedtaget, at den almindelige vurdering i 2013 ikke skulle gennemføres. I stedet er 2011-vurderingen fratrukket 2,5 % videreført til 2013. I 2013 har der dog ligesom i alle lige år været en såkaldt omvurdering, hvor nye og ændrede ejendomme/grunde er blevet vurderet. Folketinget vedtog i december 2014 en ændring af vurderingsloven, således at brugen af et nyt vurderingssystem er udskudt til 2017, hvilket betyder at 2011-vurderingen fratrukket 2,5 % videreføres til 2017. Der vil dog som tidligere være en omvurdering af nye og ændrede ejendomme/grunde i de mellemliggende år.

Finansministeriet fastsætter hvert år et loft for, hvor meget den enkelte grundskyldsplichtige grundværdi kan stige med i det pågældende år. Begrænsningen i væksten bliver fastsat ud fra en reguleringsprocent, der svarer til den skønnede, landsgennemsnitlige stigning i udskrivningsgrundlaget tillagt 3 pct. points, dog maksimum 7 %. Det bemærkes, at dette loft gælder den enkelte grund, og at de samlede grundværdier således godt kan stige mere end 7 % fra et år til et andet, hvis antallet af grunde vokser.

Reguleringsprocenten for 2016 er af Finansministeriet i juli måned 2015 sat til 6,6 %.

Da den næste almindelige vurdering først vil finde sted i 2017 med virkning fra 2019, vil der i den mellemliggende periode kun komme værdistigninger på nye eller ændrede ejendomme/grunde. Stadig vil den grundskyldspflichtige grundværdi dog stige med den såkaldte reguleringsprocent for alle de grundejere, som betaler ud fra loftsværdien og ikke ud fra den faktiske grundværdi – i Aarhus er det over 90 % af grundejerne.

Ud fra de samlede grundværdier, der er registreret på nuværende tidspunkt, samt en erfaringsmæssig nedregulering af grundværdierne som følge af klager over vurderingerne, skønnes væksten fra 2015 til 2016 at blive 6,4 % for almindelige ejendomme og 5,1 % for ejendomme på produktionsjord i forhold til budget 2015.

I overslagsårene tages der udgangspunkt i KL's skøn over væksten i grundværdierne for hovedstaden og Østjylland på 6,1 % i 2017, 5,8 % i 2018 og 5,9 % i 2019.

Grundskyldsprovenuet er budgetteret ud fra en grundskyldspromille på 24,58 ‰, for øvrige ejendomme, mens grundskyldsprovenuet fra ejendomme på produktionsjord er budgetteret ud fra en grundskyldspromille på 7,2 ‰.

Udviklingen i de budgetterede skattepligtige grundværdier og det budgetterede grundskyldsprovenu for henholdsvis øvrige ejendomme (=almindelige ejendomme) og ejendomme på produktionsjord/landbrugsjord er vist i nedenstående oversigt:

	B2015	B2016	BO2016	BO2017	BO2018
	-- 1.000 kr. løbende priser --				
Grundværdier alm. ejendomme	55.117.309	58.644.817	62.222.151	65.831.036	69.715.067
Budgetteret vækst	6,0 %	6,4 %	6,1 %	5,8 %	5,9 %
Vedttaget/forudsat grundskyldspromille	24,58	24,58	24,58	24,58	24,58
Budgetteret provenu	-1.354.783	-1.441.490	-1.529.420	-1.618.127	-1.713.596
Grundværdier ejend. på produktionsjord	1.656.384	1.740.860	1.847.052	1.954.181	2.069.478
Budgetteret vækst	6,6 %	5,1 %	6,1 %	5,8 %	5,9 %
Vedttaget/forudsat grundskyldspromille	7,20	7,20	7,20	7,20	7,20
Budgetteret provenu	-11.926	-12.534	-13.299	-14.070	-14.900
Budgetteret provenu i alt	-1.366.709	-1.454.024	-1.542.719	-1.632.197	-1.728.496

Note: - = indtægt

Anden skat på fast ejendom

Anden skat på fast ejendom består af dækningsafgift af erhvervsjendomme og offentlige ejendommers forskelsværdier og dækningsafgift af offentlige ejendommers og statens ejendommers grundværdier.

Erhvervsjendomme og offentlige ejendomme vurderes normalt i lige år, men tilsvarende vurderingen af almindelige ejendomme, så er vurderingen i 2014 ikke gennemført. I stedet videreføres vurderingen fra 2012 uden korrektioner. Der vil dog som tidligere være en omvurdering af nye og ændrede ejendomme/grunde i de mellemliggende år. Næste almindelige vurdering vil således være i 2018 med virkning fra 2019.

Dækningsafgiften af erhvervsjendomme og offentlige ejendomme betales ud fra den faktiske vurdering.

Der budgetteres i perioden 2016-2019 med en dækningsafgift på 5,75 ‰ for erhvervsejendomme.

Dækningsafgiften af offentlige ejendommers forskelsværdier er fastsat til lovens maksimum på 8,75 ‰.

Dækningsafgiften af offentlige ejendommers grundværdier og statens ejendommers grundværdier er lovmæssigt fastlagt til halvdelen af grundskyldspromillen, altså 12,29 ‰.

Det bemærkes, at provenuet af dækningsafgift er påvirket af, at visse kommunale ejendomme er fritaget for dækningsafgift.

Det budgetterede grundlag vedr. dækningsafgift, de vedtagne dækningsafgiftspromiller og de budgetterede dækningsafgifter og er vist i nedenstående oversigt:

	B2015	B2016	BO2017	BO2018	BO2019
Dækningsafgifter af forskelsværdi for erhvervsejendomme:					
Forskelsværdi	30.417.949	31.208.816	31.208.816	31.208.816	33.021.732
Vedtaget/forudsat ‰	5,75	5,75	5,75	5,75	5,75
Provenu	-174.903	-179.451	-179.451	-179.451	-189.875
Dækningsafgifter vedr. offentlige ejendommers forskelsværdier:					
Forskelsværdi	11.152.083	11.910.425	11.910.425	11.910.425	12.602.300
Vedtaget/forudsat ‰	8,75	8,75	8,75	8,75	8,75
Provenu	-97.581	-104.216	-104.216	-104.216	-110.270
Dækningsafgifter vedr. offentlige ejendommers grundværdier:					
Grundværdier	2.189.693	2.194.072	2.194.072	2.194.072	2.321.525
Vedtaget/forudsat ‰	12,29	12,29	12,29	12,29	12,29
Provenu	-26.911	-26.965	-26.965	-26.965	-28.532
Dækningsafgifter vedr. statens ejendommers grundværdier:					
Grundværdier	969.296	974.142	974.142	974.142	1.030.730
Vedtaget/forudsat ‰	12,29	12,29	12,29	12,29	12,29
Provenu	-11.913	-11.972	-11.972	-11.972	-12.668
Samlet provenu vedr. dækningsafgiften	-311.308	-322.604	-322.604	-322.604	-341.345

Note: - = indtægt

Skatteprocenter i 6-byerne i 2015 og 2016:

	Indkomstskat		Grundskyld		Dækningsafgift på erhvervsejendomme	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Aarhus	24,4 %	24,4 %	24,58 ‰	24,58 ‰	5,75 ‰	5,75 ‰
København	23,8 %	23,8 %	34,00 ‰	34,00 ‰	9,80 ‰	9,80 ‰
Odense	24,5 %	24,5 %	21,71 ‰	21,71 ‰	3,80 ‰	3,60 ‰
Aalborg	25,4 %	25,4 %	26,95 ‰	26,95 ‰	5,35 ‰	5,35 ‰
Esbjerg	25,4 %	25,6 %	25,29 ‰	25,29 ‰	0,00 ‰	0,00 ‰
Randers	25,6 %	25,6 %	27,93 ‰	27,93 ‰	4,50 ‰	4,50 ‰